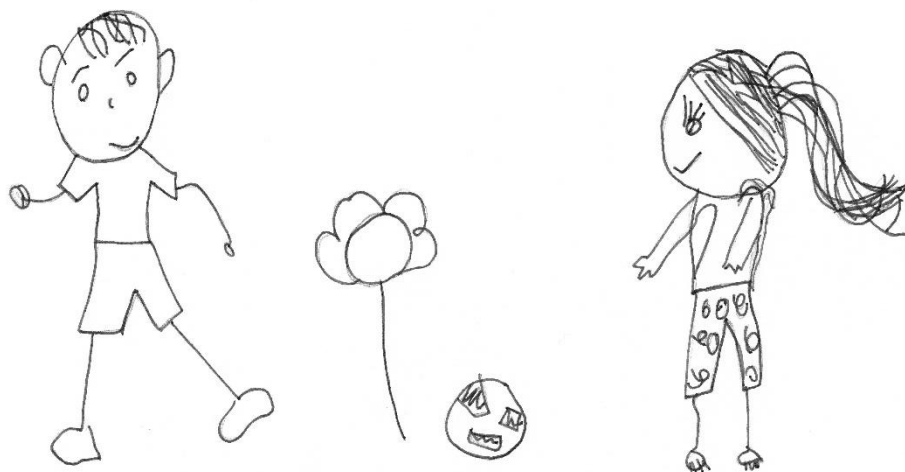

Likabehandlingsplan

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Likabehandlingsarbetet skall genomsyra hela verksamheten, pedagogiken, didaktiken, pedagogernas förhållningssätt, regler och rutiner, planeringen och genomförandet av aktiviteter. Det skall även genomsyra den fysiska miljön, det pedagogiska materialet samt möten och forum med föräldrar.

Likabehandlingsarbetet är en del av förskolans värdegrundsarbete. Alla som berörs av verksamheten ska ges möjligheter att aktivt delta i likabehandlingsarbetet, - all personal, barn och föräldrar. Att uppmuntra delaktighet är också ett sätt att aktivt främja rättigheter och förebygga diskriminering och kränkande behandling.

Likabehandlingsplanen kommer två gånger per år att följas upp, utvärderas och vid behov revideras. Likabehandlingsplanen är en del av förskolans systematiska kvalitetsarbete.

-Harads 2015-

Innehåll:

- Diskrimineringslagen och definition av begreppen.....3-4
- Ett normkritiskt förhållningssätt.....5
- FN-konvention om barnets rättigheter.....5
- Vår vision på Kids Corners förskola - Förskolans värdegrund och uppdrag....6
- Strävansmål i Läroplan för förskolan Lpfö 98/106.....7
- Främja, Förebygga och Förhindra.....8
- Hur föräldrar gör för att anmäla diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.....8
- Utreda och Åtgärda.....9
- Tidsplan för Likabehandlingsarbetet/Planen.....10
- Bilagor: Kartläggning, nuläge och handlingsplan (bilaga 1)
Prio-område, mål och åtgärder (bilaga 2).....11-12
- Intervjufrågor till barnen (bilaga 3).....13
- Dokumentation vid kränkande behandling/mobbning (bilaga 4).....14

Likabehandlingsplanen utgår från * Diskrimineringslagen (2008:567)* Skollagens skrivning om barns rätt till trygghet och en miljö fri från kränkningar. (2010:800)* Läroplan för förskolan (Lpfö 98, rev 2010)* Skolverkets allmänna råd och kommentarer för att främja likabehandling och förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. (SKOLFS 2012:10)

Vad står begreppen för:

Alla barn har rätt att vistas i förskolan utan att utsättas för någon form av kränkande behandling.

En grundläggande mänsklig rättighet är rätten till likabehandling. Alla barn i förskolan ska ha samma rättigheter – flickor som pojkar och oavsett:

Kön – Förskolan ska förebygga och förhindra könsdiskriminering samt också förebygga och förhindra trakasserier som har samband med kön.

Etnisk tillhörighet – Med etnisk tillhörighet menas att någon tillhör en grupp personer med samma nationella eller etiska ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Alla människor har en etnisk tillhörighet. Förskolan har också ett ansvar att arbeta mot rasism och främlingsfientlighet enligt skollagen.

Religion – Enligt läroplanen ska alla föräldrar kunna lämna sina barn till förskolan förvissade om att barnen inte blir ensidigt påverkade till förmån för den ena eller den andra åskådningen.

Annan trosuppfattning – Innefattar uppfattningar som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning, till exempel buddism eller ateism.

Funktionshinder – Är varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga. Exempel på funktionshinder är också allergier, dyslexi, hörsel- och synskador samt neuropsykiatriska funktionshinder som till exempel ADHD och Aspergers syndrom.

Sexuell läggning - Menas homosexualitet, bisexualitet, heterosexualitet.

Könsöverskridande identitet eller uttryck – Omfattar de flesta transpersoner som är ett begrepp som används om människor som på olika sätt bryter mot samhällets normer kring könsidentitet och könsuttryck.

Ålder – Barn får inte diskrimineras eller trakasseras i förskolan på grund av ålder. *Det är dock tillåtet att särbehandla i förskolan på grund av ålder om:*
-Särbehandlingen gäller tillämning av en bestämmelse som rör ålder. En sådan bestämmelse kan exempelvis finnas i skollagen eller någon förordning som rör förskolan. Särbehandlingen har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga.

Diskriminering

Diskriminering är när förskolan på osakliga grunder behandlar ett barn sämre än andra barn och missgynnandet har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet, uttryck eller ålder.

Diskriminering kan till exempel ske genom förskolans regler eller rutiner. Ett barn kan också bli diskriminerat om barnet blir särbehandlat på grund av en förälders eller syskons sexuella läggning, funktionshinder mm.

Direkt och indirekt diskriminering

Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Med **direkt diskriminering** menas att ett barn behandlas sämre än andra barn. Ett exempel kan vara när en pojke går före en flicka i kön till en förskola med motiveringen att det redan går så många flickor på den aktuella förskolan.

Men man kan också diskriminera genom att behandla alla lika. Det är det som kallas **Indirekt diskriminering**. Det sker när förskolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringssätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck, samt ålder.

Om exempelvis alla barn serveras samma mat, diskriminerar förskolan indirekt de barn som till exempel på grund av religiösa skäl behöver annan mat.

Befogade tillsägelser

Förskolans personal måste ibland tillrättavisa ett barn för att skapa en god miljö för hela barngruppen. En befogad tillrättavisning är inte en kränkning i lagens mening, även om barnet ifråga kan uppleva det som kränkande.

Trakasserier

Är uppträdande som kränker ett barns värdighet och som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna. Både förskolepersonal och barn kan göra sig skyldiga till trakasserier. Det är trakasserier även när ett barn kränks på grund av en förälders eller syskons sexuella läggning, funktionshinder med mera.

Kränkande behandling

Är uppträdande som kränker ett barns värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund. Det kan vara att retas, mobba, frysa ut någon, knuffas eller att rycka någon i håret. Både förskolepersonal och barn kan göra sig skyldiga till kränkande behandling.

Trakasserier och kränkande behandling

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker ett barns värdighet. Trakasserier och kränkande behandling kan vara: fysiska (slag, knuffar), verbala (hot, svordomar, öknamn), psykosociala (utfrysning, grimaser, alla går när man kommer), samt texter och bilder (teckningar, lappar och fotografier).

Repressalier

Personalen får inte utsätta ett barn för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att barnet eller vårdnadshavaren har anmält förskolan för diskriminering, eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling.

Ett normkritiskt förhållningssätt

Normer är informella regler, både medvetna och omedvetna, som finns överallt i samhället, bland annat i förskolan.

Att tillämpa ett normkritiskt perspektiv i likabehandlingsarbetet innebär att fokusera på de normer och maktstrukturer som är knutna till kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning samt ålder, och hur de påverkar just den aktuella verksamheten.

Attityder och föreställningar, uttalade eller outtalade, vad som är att betrakta som normalt eller onormalt ligger ofta bakom brister i respekten för allas lika värde.

Syftet med att tillämpa ett normkritiskt perspektiv är att synliggöra, problematisera och förändra de föreställningar och normer som ligger till grund för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Det är viktigt att förskolans personal funderar över hur olika normer yttrar sig i deras agerande och hur det påverkar arbetet i verksamheten.

Barnkonventionen

FN:s konvention om barnets rättigheter, barnkonventionen, antogs 1989. Tanken med konventionen är att skapa ett samhälle som respekterar barnen i alla sammanhang. Konventionen ska också stärka barns roll både i familjen och i samhället i stort. Kapitel 6 i Skollagen, Åtgärder mot kränkande behandling, grundar sig bland annat på barnkonventionens artikel 2, 3, 6, 12, 19 och 28. Dessa artiklar är därmed särskilt relevanta för likabehandlingsarbetet.

Artikel 2: Alla barn har lika värde och lika rättigheter. Inget barn ska diskrimineras. Det innebär bland annat att barn inte får diskrimineras på grund av exempelvis härkomst, funktionsnedsättning eller religion. Vidare får barn inte diskrimineras i förhållande till vuxna eller andra barn.

Artikel 3: Barnets bästa ska komma i första rummet, i alla situationer där åtgärderna på något sätt påverkar barn. Det gäller till exempel barnets utbildning, välfärd och hälsa.

Artikel 6: Handlar om att skapa en miljö för barnet som ger bästa tänkbara möjligheter till överlevnad och utveckling.

Artikel 12: Handlar om barnets rätt att uttrycka sina åsikter i alla frågor som gäller barnet.

Artikel 19: Alla barn har rätt att skyddas mot fysisk och psykisk våld, utnyttjande och vanvård när de är i föräldrarnas, andra vårdnadshavares eller annan persons vård. Samhället ska ha olika sociala program för att ge barnet och den som har hand om barnet stöd, liksom på andra sätt arbeta förebyggande.

Artikel 28: Alla länder som skrivit under barnkonventionen ska verka för ordning i skolan, utan att kränka barn och elevers värdighet.

Vår vision på Kids Corner

1. Människolivets okränkbarhet

- Alla har rätt till att vara sin egen individ. Alla har rätten att bli bemött med respekt, samt få sin röst hörd.

2. Individens frihet och integritet

- Vi är alla fria människor med rätten att tycka och tänka som vi vill. Förutsatt att detta inte kränker någon annan.

3. Alla människors lika värde

- Vi på Kids Corner ser mångfald och olikheter som något berikande. Alla har rätten att bli bemött lika oberoende kön, ursprung, intressen, sexuell läggning, religion, etnisk tillhörighet osv. Alla skall även få chansen att bli medveten om sina rättigheter.

4. Jämställdhet mellan könen

- Alla har rätt att bli bemött lika- oberoende kön. Alla ska ha lika rättigheter/skyldigheter oavsett kön.

5. Solidaritet med svaga och utsatta

- Förstå att alla har olika förutsättningar för att klara av saker. Vi ska hjälpa våra medmänniskor, samt förstå att alla kan bidra med något.

Vi arbetar mot visionen genom att:

- Vi är genuint intresserade och nyfikna på det barnen vill förmedla till oss i ord, tankar, handlingar och bilder.
- Vi tar tillvara barnens intressen, önskemål och åsikter.
- Barnen skall få uttrycka sig, bli lyssnade på, de ska få reflektera, samarbeta och förhandla.
- Alla barnen, både flickor och pojkar skall ha tillgång till alla rum och material, och få utvecklas och lära sig utan begränsningar från stereotypa könsroller.

Förskolans värdegrund och uppdrag, Läroplan för förskolan, Lpfö 98, rev 2010:

"Grundläggande värden Förskolan vilar på demokratins grund. Därför ska dess verksamhet utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar inom förskolan ska främja aktningen för varje människas egenvärde och respekten för vår gemensamma miljö. En viktig uppgift för verksamheten är att grundlägga och förankra de värden som vårt samhälle vilar på. Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan könen samt solidaritet med svaga och utsatta. Det är värden som förskolan ska hålla levande i arbetet med barnen" (Lpfö98/10 s. 4)"Förskolan ska motverka traditionella könsroller och könsroller. Flickor och pojkar ska i förskolan ha samma möjligheter att pröva och utveckla förmågor och intressen utan begränsningar utifrån traditionella könsroller"(Lpfö 98/10 s. 5)

Mål: *"Förskolan skall sträva efter att varje barn utvecklar öppenhet, respekt, solidaritet och ansvar, förmåga att ta hänsyn till och leva sig in i andra människors situation samt vilja att hjälpa andra. Sin förmåga att upptäcka, reflektera över och ta ställning till olika etiska dilemman och livsfrågor i vardagen förståelse för att alla människor har lika värde oberoende av social bakgrund och oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionsnedsättning respekt för allt levande och omsorg om sin närmiljö" (Lpfö 98/10 s. 8)*

Främja, Förebygga och Förhindra

Så här skall vi arbeta för att främja barnens lika rättigheter, förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling. För att upptäcka om det uppstår ska vi:

- Ha ett förhållningssätt där vi möter barnen med respekt, vi ska vara lyhörda och närvarande.
- Ha ett medvetet arbetssätt där vi finns nära barnen, är nyfikna och intresserade av att se vad som pågår, både för att få syn på barnens lek och lärande men också för att se om något barn blir utstött, retat eller på annat sätt kränkt.
- Som vuxna ska vi vara goda förebilder för att visa på respekt, samarbete, omtanke, glädje och empati, och också arbeta med dessa värderingar tillsammans med barnen och uppmuntra detta i samspelet dem emellan.
- I dagliga händelser, arbeten och projekt ska vi uppmärksamma olikheter och mångfald, och göra det till något positivt och värdefullt.
- Visa på att vi ser olika ut, att man får tycka och tänka olika och att man kan lösa uppgifter på olika sätt.
- Lyfta fram barnens olika sätt att tänka, leka, arbeta och lösa uppgifter, visa på deras olika strategier och uppmuntra dem till att hjälpa och lära av varandra.
- Barnen ska få ha inflytande över val av lekar, aktiviteter och arbeten.
- Genom pedagogiska dokumentationer skall vi synliggöra det barnen gör, för dem själva och för varandra, inspirera barnen att bli positivt nyfikna på varandra och att samarbeta.
- Barnen ska få vara delaktiga i planering, genomförande, de ska få reflektera och utvärdera.
- Vi skall tillsammans med barnen skapa en rolig, utvecklande, lärande, och en meningsfull förskola.

Så här ska föräldrar göra för att anmäla om barnet är utsatt för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling:

Föräldrar ska i första hand anmäla till pedagogerna. Nästa steg till huvudmannen, alltså ägarna. Om man inte får tillräcklig hjälp kan man anmäla förskolan till Barn- och elevombudet (BEO), vid Skolinspektionen, tel. 08 586 080 00 När det är fråga om diskriminering eller trakasserier kan ärendet anmälas till Diskrimineringsombudsmannen (DO), tel. 08 120 20 700.

Utreda och Åtgärda

Så här ska vi utreda om trakasserier och annan kränkande behandling förekommer:

- Direkt vid konkreta situationer ska vi prata med barnen om det som hänt. Det är viktigt att barnen får reflektera tillbaka, får sätta ord på det som hänt, på sina tankar och känslor och genom samtalet försöka förstå även andras känslor.
- Vi skall kontakta och informera berörda vårdnadshavare.
- Vi skall utreda, söka, och klarlägga orsakerna till den uppkomna situationen.
- Beslut om åtgärd tas gemensamt med berörda parter, barn/förälder/personal så att alla är medvetna om vad som skall göras.
- Dokumentation skall göras över det som hänt, samt samtalet med de berörda och de eventuella åtgärderna. Dokumentationskopia lämnas till förskolechef, som anmäler till huvudmannen.
- Personal inom förskola/skola har anmälningsskyldighet enligt SoL 14 kap 1§, vilket innebär att var och en som misstänker att ett barn far illa skall göra anmälan till Socialtjänsten.
- Om personal misstänks för trakasserier eller annan kränkande behandling skall förskolechef ansvara för utredningen. Information om händelsen samlas hos förskolechef. Förskolechef genomför samtal med berörda parter. Berörd vårdnadshavare kontaktas. Facklig representant meddelas angående den vuxne. Uppföljning sker inom en vecka. Förskolechef dokumenterar.

Så här skall vi åtgärda om trakasserier och annan kränkande behandling förekommer:

- Åtgärder som behöver vidtas skall skrivas och berörda parter får var sitt exemplar. Kopia skall även skickas till förskolechef.
- Åtgärder som görs skall grundas på utredningen och riktas till såväl den eller de som utfört kränkningen som till de barn som blivit utsatt.
- Beslut om och genomförande av åtgärder ska ske genast.
- De åtgärder som vidtas på såväl kort som lång sikt ska leda till att kränkningar och trakasserier upphör.
- Beroende på vad som hänt, ska vi se över verksamheten och vid behov göra nödvändiga åtgärder.
- Om vi på förskolan inte själv förfogar över den nödvändiga kompetensen för att klara upp en situation skall vi söka hjälp utifrån.
- Alla anställda på förskolan skall informeras så att vi på bästa sätt kan arbeta för och hjälpas åt att sätta stopp för kränkningar och trakasserier.
- Uppföljningssamtal ska ske så snart som möjligt med berörda parter, inom en vecka och sedan följas upp för att se att kränkningarna och trakasserierna upphört. Dessa uppföljningssamtal skall dokumenteras.

TIDSPLAN FÖR LIKABEHANDLINGSARBETET/PLANEN:

Vad: Vi går igenom likabehandlingsplanen i personalgruppen. Intervjufrågor till barnen upprättas. Kartläggning och nuläge samtals kring.

När: Höstplanering.

Vem: Förskolechef, pedagogista & pedagogerna.

V: Likabehandlingsplanen görs känd bland föräldrar och synpunkter inhämtas.

N: Föräldramöte på höstterminen. Förskole-rådet ht.

V: Förskolechefen & pedagogerna.

V: Likabehandlingsplanen anslås på avdelningen samt på förskolans hemsida.

N: Oktober.

V: Pedagogerna & hemsideredaktör.

V: Barnintervjuer görs.

N: Oktober.

V: Pedagogerna i arbetslagen.

V: Utifrån intervjuerna och dokumentationer upprättas en handlingsplan med valt prio område att speciellt studera och jobba med.

N: Oktober.

V: Förskolechef, pedagogista, pedagogerna.

V: Uppföljning av prio-området och planen.

N: Fortlöpande och ett inslag av varje höst- och vårplanering.

V: Förskolechef, pedagogista, pedagogerna.

V: Värdegrundsarbete med barnen.

N: Fortlöpande och en del av verksamheten.

V: Pedagogerna på förskolan.

V: Föräldrars synpunkter på planen inhämtas på utvecklingssamtalen, samt via förskolans egen enkät.

N: Februari-Mars.

V: Pedagogerna & förskolechefen.

V: Intervjufrågor till barnen.

N: April.

V: Pedagogerna.

V: Årlig utvärdering av planen. Som underlag används intervjuer, enkäter, synpunkter, dokumentationer och iakttagelser från det prio-område som speciellt jobbats med. Ev. revidering samt val av nytt prio-område.

N: Maj.

V: Förskolechef, pedagogista, pedagoger.

V: Utvärdering och analyser görs känd för vårdnadshavarna.

N: Föräldramöte, första på ht.

V: Förskolechefen & pedagogerna.

Kartläggning, nuläge och handlingsplan ht-2015 - vt-2016

Kids Corners förskola, Datum:.....

Nulägesbeskrivning:

Sammanställning och analys av intervjusvar:

**Utifrån kartläggning och analys av intervjusvar ska vi
särskilt uppmärksamma:**

Förskola:

Datum:

Prio-område:

Mål:

Åtgärder / Genomförande / När?

Ansvariga:

Utvärderas När?

Bilaga 3
Intervjufrågor till barnen

Namn:

Datum:

1. Vad är en kompis?
2. Hur tycker du en kompis skall vara?
3. Tycker du att du är en bra kompis? Varför? Varför inte?
4. Har du kompisar här på förskolan? Vilka är dina kompisar?
5. Vad gör du om du ser en kompis som är ledsen?
6. Om du blir ovän med en kompis, vad gör du då för att ni ska bli vänner igen?
7. Får du vara med och leka? Får alla vara med och leka?
8. Tycker du att du får vara med och bestämma här på förskolan?
9. Vad gör dig glad när du är här på förskolan?
10. Vad gör dig ledsen när du är här på förskolan?
11. Finns det något som gör dig rädd? Vad gör dig rädd? Någon speciell plats? Inne? Ute?
12. Om du blir ledsen eller rädd vad gör du då?
13. Tycker du att de vuxna här på förskolan lyssnar på dig?

Bilaga 4
**Dokumentation vid diskriminering, trakasserier och kränkande
behandling/mobbning.**

Datum för händelsen: Plats för händelsen:

Inblandade personer:

.....
.....

Beskrivning av händelsen: Rör händelsen någon av diskrimineringsgrunderna?
(Beskriv händelseförloppet samt vilken bakgrund som finns till det inträffade)

.....
.....
.....
.....
.....

Samtal med berörda barn:

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Samtal med berörd personal:

.....
.....
.....
.....
.....

Kontakt med föräldrar:

.....
.....
.....

Åtgärder och mål: (Följande åtgärder vidtas för att förhindra att liknande händelser sker igen.
Vilka utvärderingsbara mål har vi? Målen skall vara tidsbestämda.).....

.....
.....
.....

Uppföljning/uppföljningssamtal

När?.....(Då det samtalas och analyseras kring: Vad har gjorts och vad har hänt? Har åtgärderna haft önskad effekt?
Ev. nya åtgärder skrivs samt tidsbestämning för nytt samtal. Dokumentation skrivs då och biläggs till detta dokument)

.....
Underskrift av ansvarig personal